

*Національна академія
статистики обліку та аудиту
(НАСОА)*

*Національний центр
обліку та аудиту
(НЦОА)*

ПРОГРАМА

**освітнього заходу з безперервного професійного
навчання аудиторів**

**«Фінансовий аналіз в аудиторській
практиці»**

Київ 2023

Укладачі програми:

Костирко. – д.е.н., професор, професор Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту, м. Київ

Лубенченко О. Е. – д.е.н., професор, завідувач Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики обліку та аудиту, м. Київ

Лектори:

Костирко. – д.е.н., професор, професор Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту, м. Київ

Лубенченко О. Е. – д.е.н., професор, завідувач Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики обліку та аудиту, м. Київ

Програму розглянуто, затверджено та рекомендовано до друку Методичною радою Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту (протокол № 1 від 12.09.2023р.)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ З БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ АУДИТОРІВ.....	4
ФОРМА БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ.....	4
МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ.....	4
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ.....	5
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	5

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансовий аналіз є дієвим інструментом щодо вивчення та розуміння стану та тенденцій розвитку будь якого суб'єкту господарювання. В аудиторській практиці фінансовий аналіз є складовою аналітичних процедур, які застосовуються аудитором на різних етапах аудиту для збору якісних та відповідних аудиторських доказів, зокрема в умовах, коли використання інших процедур неможливе, або може бути недоречним. Глибина використовуваного аналітичного інструментарію та трактування отриманих результатів є виключно прерогативою суб'єктивного судження аудитора, проте формалізація деяких напрямів аналізу може бути досягнута шляхом застосування комплексних процедур оцінювання фінансового стану та супутніх методик, розробки критеріїв та систем порівняльних даних, якими аудитор може користуватись в процесі виконання аудиторських завдань. Окрім того, виконання аналітичного завдання, зокрема комплексного фінансового аналізу, є окремою послугою, яку можуть виконувати аудитори.

Аналіз нормативно-правової, теоретико-методичної бази та існуючих практик щодо виконання аналітичних процедур в аудиторській діяльності, свідчить про необхідність подальшого опрацювання практичних аспектів та шляхів оптимізації застосовуваних процедур та методик.

Практичне значення для аудиторів: підготовка до впровадження в діяльність аудиторських фірм ефективних інструментів збору аудиторських доказів при проведенні аудиту фінансової та нефінансової звітності, застосування на практиці вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та Міжнародних стандартів аудиту, надання кваліфікованих аудиторських послуг з фінансового аналізу.

Предметом освітнього заходу за темою «Фінансовий аналіз в аудиторській практиці» є наукові тенденції і практичні засади (організаційно-регламентні, методичні, інформаційні) застосування аналітичних процедур оцінювання фінансового стану в процесі виконання аудиторських завдань та надання інших аудиторських послуг суб'єктів господарювання різних масштабів та видів діяльності.

Метою освітнього заходу за темою «Фінансовий аналіз в аудиторській практиці» є формування системи знань про методичні та організаційні особливості оцінювання фінансового стану суб'єкта господарювання як складової аналітичних процедур збору аудиторських доказів під час аудиту та при наданні інших аудиторських послуг.

Завдання освітнього заходу: удосконалити знання аудиторів з питань фінансового аналізу звітності клієнтів.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ З БЕЗПЕРЕРВНОГО
ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ АУДИТОРІВ
«Фінансовий аналіз в аудиторській практиці»**

№	Назва розділу теми/змістовна наповнюваність	Кількість годин
1	<p>1. Місце фінансового аналізу в професійному аудиті.</p> <p>1.1 Зміст, предмет та завдання фінансового аналізу. Основні принципи фінансового аналізу. Методичне забезпечення фінансового аналізу. Характеристика методу фінансового аналізу.</p> <p>1.2 Економіко-логічні методи та прийоми фінансового аналізу, особливості їх застосування при виконанні аудиторських завдань та наданні аудиторських послуг з фінансового аналізу.</p> <p>1.3 Інформаційна база та організаційні засади фінансового аналізу. Організаційно-інформаційна модель суб'єкта господарювання. Характеристика економічної інформації. Організація інформаційного забезпечення та аналітичної роботи</p>	2
2	<p>2. Аналіз результативності діяльності суб'єкта господарювання</p> <p>2.1 Аналіз рентабельності та фінансових результатів діяльності. Аналіз формування фінансових результатів. Аналіз складу та динаміки прибутку.</p> <p>2.2 Факторний аналіз фінансових результатів. Аналіз розподілу та ефективності використання чистого прибутку.</p>	2
3	<p>3. Аналіз грошових потоків.</p> <p>3.1 Аналіз джерел утворення та напрямків витрачання грошових коштів. Аналіз руху грошових коштів за видами діяльності.</p> <p>3.3 Факторний аналіз грошових потоків</p>	2
4	<p>4. Аналіз джерел фінансування.</p> <p>4.1 Аналіз власного капіталу. Аналіз позикового капіталу.</p> <p>4.2 Оптимізація структури джерел фінансування</p>	2
5	<p>5. Аналіз інвестиційної діяльності.</p> <p>5.1 Аналіз інвестицій (капітальних, фінансових). Концепція ризиків (окремого активу інвестиційного портфелю). Вартість цінних паперів.</p> <p>5.2 Модель взаємозв'язку ризику та доходності</p>	2
6	<p>6. Рейтингова оцінка фінансового стану.</p> <p>6.1 Методика комплексної оцінки ефективності діяльності.</p> <p>6.2 Матричний метод аналізу ефективності діяльності</p>	2
7	<p>7. Аналіз та прогнозування фінансово-господарської діяльності.</p> <p>7.1 Використання моделей динамічного прогнозування фінансових показників. Аналіз резервів зростання економічного потенціалу підприємств. Балансові моделі управління джерелами фінансування.</p> <p>7.2 Процедури збору аудиторських доказів щодо дотримання припущення безперервності діяльності в ході аудиту фінансової звітності підприємства.</p>	2
8	<p>8. Узагальнення, використання та оформлення результатів фінансового аналізу за різними напрямками. Забезпечення менеджменту якості аудиторських послуг</p>	2

	8.1 Використання результатів фінансового аналізу у якості аудиторських доказів для формування думки аудитора	
	Усього	16

ФОМА БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ: очна/дистанційна.

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ: м. Київ, вул. Підгірна, 1

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

За результатами навчання слухачі мають знати:

- ✓ форми та методи застосування фінансового аналізу при проведенні аудиту фінансової звітності;
- ✓ основний методичний інструментарій фінансового аналізу для оцінювання поточного стану та прогнозування фінансових показників;
- ✓ особливості застосування аналітичних процедур збору аудиторських доказів в ході виконання аудиторських завдань;
- ✓ напрями узагальнення, використання та оформлення результатів фінансового аналізу та шляхи забезпечення менеджменту якості аудиторських послуг.

За результатами навчання слухачі мають вміти:

- ✓ отримувати аудиторські доказів за допомогою аналітичних процедур;
- ✓ використовувати методичні прийоми фінансового аналізу на різних етапах аудиту;
- ✓ застосовувати на практиці інструменти аналізу фінансового стану, грошових потоків та фінансових результатів підприємств-клієнтів;
- ✓ використовувати комплексні методики прогнозування та рейтингових оцінок;
- ✓ узагальнювати, використовувати та оформлювати результати фінансового аналізу;
- ✓ забезпечувати належний рівень якості аудиторських послуг.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61045
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління» від 07.12.2018 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18>
4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016 – 2017 року URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-audit> (дата звернення: 16.01.2023)

5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2018 року URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit> (дата звернення: 26.06.2023 р.)
6. Директива 2006/43/ЄС Європейського парламенту та Ради від 17 травня 2006р. про обов'язковий аудит річних звітів та консолідованих звітів.
7. Директива 2013/34/ЄС Європейського парламенту та Ради від 26 червня 2013р. «Про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані з ними звіти визначених типів компаній», що вносить поправки до Директиви 2006/43/ЄС Європейського парламенту та Ради і скасовує Директиви 78/660/ЄЕС и 83/349/ЄЕС.
8. Директива 2014/56/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014р., що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС про обов'язковий аудит річних звітів та консолідованих звітів (стосується Європейського економічного простору).
9. Регламент (ЄС) 537/2014 Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014р. «Про особливі вимоги до обов'язкового аудиту суб'єктів суспільного інтересу та скасування Рішення Європейської Комісії 2005/909/ЄК».
10. Костирко Р.А. Управление финансами фирмы в 6-ти томах [навч. посібник] – К.: Бизнес Образовательный Альянс, 2017. – 1200 с.
11. Костирко Л.А., Костирко Р.О., Кукса І.М., Тарасенко І.О. Стратегічний фінансовий менеджмент : [навч. посібник] / Л.А. Костирко, Р.О. Костирко, І.М. Кукса, І.О. Тарасенко – 2-ге вид., перероб. і доп. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2017. – 465 с.
12. Костирко Л.А., Терещенко О.О., Костирко Р.О. Вартісно-орієнтоване управління фінансами підприємств : [навч. посібник] : Л.А. Костирко, О.О. Терещенко, Р.О. Костирко, О.О. Серєда – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2019. – 405 с.
13. Костирко Л.А., Костирко Р.О., Мадярова Е.С., Серєда О.О. Комплексний аналіз інвестиційної привабливості підприємств в контексті фінансового забезпечення розвитку підприємств / Л.А. Костирко, Р.О. Костирко, Е.С. Мадярова, О.О. Серєда // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2018. – Вип. 2 (25). – С. 250–260.
14. Костирко Р.О. Перспективи розвитку системи контрольно-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом підприємств Часопис економічних реформ. – Науково-виробничий журнал. – №1(17). – 2017. – С. 68-75.
15. Безчасний О.У. Аналіз бухгалтерської звітності: Навчальний посібник / О.У. Безчасний, О.Е. Лубенченко, Г.О. Тарасова // К.: ФОП Халіков Р.Х. – 2017. – 242 с.